

Κριτική Θεάτρον

Τò νέο θέατρο στò Παγκράτι

ΜΕ ΤΟΝ «ΟΜΗΡΟ» ΤΟΥ ΜΠΗΑΝ

Μια εύγενική φιλοδοξία πάει νά ζωντανέψη παλιές θεατρικές δόξες στò Παγκράτι: 'Ο Μετάλλης καί ὁ Τίτος Βανδῆς ἔστησαν στò τέρας του ἑνα εὐπρόσωπο θέατρο καί ἔναν καλὸ θίασο γιὰ νὰ θεσμάνουν καλλιτεχνικά τις καρδιές τῶν ἀνθρώπων.

Πολύτιμη ἡ προσφορά γιὰ τις ἀνοηλικές συνοικίες τῆς πρωτεύουσας. Πρέπει οἱ κάτοικοί τους νὰ τὴν ἐκτιμῇσουν. Καί μποροῦν, ἔτσι πού τόσο ἔχει τώρα πληθύνει ὁ κόσμος τους, νὰ μὴν ἀφήσουν νὰ γαθῇ τὸ ὠραῖο αὐτὸ ἀπόκτημά τους.

Με τὸν «Ὀμηρὸ» τοῦ Μπρένταν Μπῆαν ἐγκαινιάσθηκε τὸ «Μετάλλης». Εἶναι μιὰ ἰρλανδέζικη κραυγὴ διαμαρτυρίας γιὰ τὴν ἀγγλικὴ καταδυνάστευσι, πού με τὴ βοήθεια καί τοῦ μεταφραστῆ ἐκτείνεται πέραν ἀπὸ τὰ ἰρλανδέζικα σύνορα, στὴν Ἀφρική καί στὴν Κύπρο, ὡς κατάρσι γιὰ κάθε καταπάτησι λαῶν. Εἶναι ὅμως καί μιὰ καθαρή ἀπὸ μέρους τοῦ συγγραφέα καταδίκη ὠρισμένων μεθόδων ἐθνικῶν ἀγώνων, πού γνωρίζ νὰ προσφέρουν οὐσιαστικά τίποτε σ' αὐτούς, ἀντιθαίνουν στὸν ἄνθρωπο καί τὸν σεβασμὸ τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς: Ποιὸς μπορεῖ νὰ πῇ ὅτι με τὴν αἰγυαλωσία καί τὴν ὁμηρία τοῦ Ἀγγλου στρατιώτη, θὰ μπορούσε τὸ γελαστὸ παιδί τοῦ Μπέλφαστ νὰ γλυτώσῃ τὸν τουφεκισμό; Θὰ γαλούσε τάχα ἡ γένεσι τῶν διαφεντευτῶν τῆς αὐτοκρατορίας, γιὰ ἔνα νεαρό στρατιώτη τῆς; Ἡ μήπως κι' αὐτός, ἀνεύθυνος ὁ ἴδιος, δὲν καταδικάζει τὸν τουφεκισμό καί δὲν νοιάζεται γιὰ τὴ ζωὴ; Ὁ Μπῆαν καταδικάζει τὴν ἀφαίρεσι τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καί δὲν συγχωρεῖ τὴν ὁμηρία.

Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἐγκρίνει ὁ Μπῆαν τὴν καταδυνάστευσι: Στρατιῶτες τῆς αὐτοκρατορίας θὰ σκοτώσουν στὸ τέλος τὸν ἀθῶο συνάδελφό τους, πού θὰ θελήσῃ νὰ σώσῃ ἡ ἰρλανδὴ γωριατοπούλα. Μήτε καί στὸν ὑπόκοσμο, ὅπου τοποθετεῖ τὴν ἐκτύλιξι τοῦ ἔργου, γαρίζει κάστανά. Εἰκονίζει ἀνάγλυφα τὴν ἠθική του ἐξαγορεύσι, με γλώσσα ὡμή, πού τὴν ὁμότητά της ἐπιτείνει τὸ δωμολογιακὸ λακτικὸ τοῦ μεταφραστῆ. Ξεσκεπάζει ἔτσι μαζί τὴν ἠθικὴ πτώσι τῆς κοινωνίας, με λοιδωρία καί κλέψι, πού δὲν ἀφήνουν ἄτροπους οὔτε κι' αὐτοὺς πού δὲν ἔβρισκαν καλλίτερον τόπο καί καλλίτερους ἀνθρώπους γιὰ τὸν ἱερό τους τὸν ἀγῶνα. Πέραν αὐτοῦ, δὲν παραλείπει νὰ δείξῃ τὴν ἀνθρώπινη καρδιά πού καί μέσα σ' αὐτὸν τὸν ἀνευμάτιστο κόσμο, δὲν παύει νὰ πάλῃ ἀνθρωπινά: Γιατὶ νὰ μὴν πάλῃ καί στὸν ἀξίωματικὸ τῶν ἰρλανδῶν, σὲ κάθε ἄνθρωπο:

Ἰδιότυπο καί ἄτὰ πολλά ἀμορφοποίητο τὸ ἔργο, δὲν εὐτύχησε στὴν προβολὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ του βάθους, πού πάει νὰ δικαιώσῃ τὴν τεχνικὴ του ἀδυναμία. Ἐγχε ἑναπαιγθῇ στὴν ἴδια μεταφρασί, τοῦ Βασίλη Ρῶτα, με τὰ ἴδια 15 θεσηντικὰ τραγούδια τοῦ Μίκη Θεοδωράκη, με σκηνοθέτη καί τότε τὸν Λεωφίδα Τριβιζά. Μόνο πού τότε τὸ

θέατρο εἶταν κυκλικό, μικρὸ, ἐμπόδιζε τὴ θεαματικὴ ἀνάπτυξι τοῦ ἔργου. Ἐλεῖπε τὸ τωρινὸ γραφικὸ σκηνικὸ τοῦ Γιάννη Τσαρούχη. Ἄλλοι καί οἱ ἡθοποιοί.

Τώρα τὸ ἔργο ἔχει θεαματικὰ ἀναπτυγθῇ σὲ μιὰ σκηνὴ με πλατὺ ἀνοιγμα. Κι' αὐτὸ ἔδωκε τὴν δυνατότητα γιὰ μιὰ ἀνετὴ ὁμαδικὴ κίνησι καί ὠραῖα στυλιζοισμένα, πότε δραματικά, πότε εἰρωνικά καί πότε ἐρωτικά γορευτικά τοῦ Μανώλη Καστρινού.

Αὐτὸ ὅμως τὸ πλούσιο καί ζωντανὸ θέαμα ἔφτασεν ὡς τὴν ὑπερβολὴ καί τὴν μονομέρεια, πού παρουσάσαν τὴν ἐπιφάνεια τῆς ἐξωτερικότητος, ἀλλὰ ἐπικαλύψανε τὸ μνηυματικὸ βάθος. Τὸ ἴδιο ὑπερβολικὸς ἦταν ὁ γιομωριστικὸς τόνος τῆς ὑποκρισίας. Τόσο, ὥστε νὰ δημιουργῇ τὴν ἐντύπωσι μιᾶς γελοιογραφίας τοῦ ἀνθρώπινου ψυχισμού. Τέλος, ὑπῆρχε πολλὴ καί ἀστατη κραυγὴ, με ἔξ ἴσου πολλὴ τραγουδιστικὴ δραχνάδα. Ἐλεῖπεν ἡ πίστι στὴν ἀλήθεια τῶν προσώπων καί τῶν μνηυμάτων τους.

Μαζί της ἔλειψε καί ἡ συγκίνησι.

Καλοὶ καί διαλεγτοὶ καλλιτέχνες τοῦ θεάτρου παίζουν στὸν «Ὀμηρὸ». Κατὰ τὴ σειρά τοῦ προγράμματος: Τίτος Βανδῆ, Μάρθα Βούτση, Νάσος Κεδράκας, Νίκος Γαροφάλλου, Μάκης Ρευματᾶς, Μαρία Μαρμαρινού, Τάνια Σαββοπούλου, Θάνος Κανέλλης, Γιώργος Τζωτῆς, Κώστας Φυσούν, Ντόρα Κωστίδου, Γιώργος Οἰκονόμου. Ἀσκετοὶ ἀπ' αὐτοὺς καπορθώνουν καί πλάθουν ἀληθινὰ ἐνδιαφέροντες τύπους. Ἀξίζουν νὰ προσεγθῶν. Καί ὅλοι ἀξίζουν νὰ ἐνισχυθῶν. Κάνουν τὰ πρῶτα βήματα γιὰ μιὰ καλλιτεχνικὴ ἀποκέντρωσι, γιὰ ν' ἀποκτήσουν πνευματικὴ ζωὴ καί οἱ μεγάλες συνοικίες.

ΜΠΑΜΠΗΣ Δ. ΚΛΑΡΑΣ